

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **30 października 2012 r.**

na rozprawie

sprawyz wniosku **B. B. (1)**

z udziałem zainteresowanego B. B. (2)

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o podleganie rolniczemu ubezpieczeniu i składki

na skutek apelacji wnioskodawczyni i zainteresowanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **21 marca 2012 r.** sygn. akt **IV U 796/11**

z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 25 maja 2011r., w ten sposób że ustala iż B. B. (1) nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy

w pełnym zakresie od 3 lipca do 30 września 2009r. i nie jest zobowiązana do opłacania składek z tego tytułu.

Sygn. akt III AUa 629/12

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją wydaną 25 maja 2011r., adresowaną do B. B. (2), stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników jego żony B. B. (1) i obowiązek opłacania składek:

- w pkt I na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie

- w pkt II na ubezpieczenie emerytalno – rentowe

co zostało w obydwu sytuacjach odniesione do dwu okresów :

1. od 3 lipca – 31 września 2009r

2. od 22 maja – 1 czerwca 2011r.

Jednocześnie organ rentowy w pkt III obowiązek opłacania składek nałożył na adresata decyzji B. B. (2) w pkt IV zawierając szczegółowe wyliczenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz wyliczenie dotyczące odsetek. W uzasadnieniu organ rentowy wskazuje na treść przepisu art. 7 i 16 ustawy z 20 grudnia 1990r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdził, że przepisy powyższe mają wprost odniesienie do małżonki rolnika. Dalej ustalił, że w aktach postępowania zalegają świadectwa pracy potwierdzające zatrudnienie B. B. (1) w Fabryce (...) Sp. z o.o. w S. w okresie od 12 maja 2008r. – 21 maja 2011r. z dokumentów tych wynika także fakt udzielenia wnioskodawczyni urlopu bezpłatnego, kolejno w czterech dniach 3, 10, 17 i 24 miesiąca lipca 2009r., w czasie to którego nie były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne. Niezależnie od tego organ rentowy zaznaczył, że w aktach postępowania przed organem rentowym zalega również decyzja PUP w S. o przyznaniu zasiłku dla bezrobotnych od 2 czerwca 2011r.

Wobec faktu, że B. B. (1) prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego, należało stwierdzić, iż „w przerwach ubezpieczenia pracowniczego tj. będąc na urlopie bezpłatnym oraz po ustaniu zatrudnienia do chwili przyznania zasiłku dla bezrobotnych podlegała ona z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników.”

Końcowo organ rentowy nadmienił, że składka za III kwartał 2009r. została wymierzona „w pełnej wysokości ponieważ do 30 września 2009r. obowiązywała ustawa zobowiązująca do opłacania składek za cały kwartał niezależnie od ilości dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu w danym kwartale”.

W odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie B. B. (1) naprowadziła, że decyzja organu rentowego jest nietrafna, w szczególności z tej przyczyny, że w okresie od 12 maja 2008r. – 21 maja 2011r. pozostawała w zatrudnieniu w Fabryce (...) i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu społecznemu.

W dniach, które wymieniono w zaskarżonej decyzji w miesiącu lipcu 2009r., nie przebywała w kraju, gdyż wraz z mężem B. B. (2) była na Słowacji w miejscowości S. w stadninie koni J. B. „ gdzie odbywały się zawody jeździeckie. Do odwołania dołączyła oświadczenie męża B. B. (2) potwierdzające fakt pobytu wspólnie z żoną na Słowacji.

Ostatecznie w odwołaniu został sformułowany wniosek o „pozytywne załatwienie odwołania”.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie, w uzasadnieniu przywołując tę samą argumentację, która legła u podstaw zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając odwołanie Sąd I instancji wydał postanowienie o dopuszczeniu do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego męża B. B. (1) - B. B. (2) , a ponadto dopuścił dowód z pisma strony pozwanej z daty 20 grudnia 2011r. zawierającego informację, że pracodawca wnioskodawczyni nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres w którym B. B. (1) korzystała z urlopu bezpłatnego, także z pisma KRUS Oddziału (...) w R. z daty 9 stycznia 2012r. oraz z przesłuchania zainteresowanego w charakterze strony, a następnie wyrokiem wydanym 21 marca 2012r. sprostowanym następnie postanowieniem z 23 maja 2012r. (k. 46) orzekł o oddaleniu odwołania.

W uzasadnieniu wskazał, w pierwszej kolejności na niekwestionowane przez strony okoliczności dotyczące zgłoszenia B. B. (1) do ubezpieczenia społecznego i jego konsekwencji tj. stwierdzenia przez rolniczy organ rentowy jej podlegania

ubezpieceniom od 1 czerwca - 30 czerwca 2006r. oraz od 10 czerwca 2007r. Następnie Sąd przywołał kolejną decyzję organu rentowego wydaną 17 czerwca 2008r. stwierdzającą ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec wnioskodawczynie od 1 lipca 2008r. w związku z podjęciem przez nią pracy od 12 maja 2008r. w Fabryce (...) Spółka z o.o. W dalszej części dokonał kolejnego ustalenia, że „B. B. (1)

w okresie od 12.05.2008r. do 21.05.2011r. była zatrudniona w Fabryce (...) sp. z o.o. W dniach 03.07.2009r., 10.07.2009r. 17.07.2009r., 24.07.2009r. korzystała z urlopu bezpłatnego, (świadcstwo pracy z dnia 21.05.2011r., akta KRUS: k. 101)

Z dniem 25.05.2011r. uzyskała status osoby bezrobotnej, a od dnia 02.06.2011r. otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych, (decyzja z dnia 25.05.2011r., akta KRUS: k. 99)

W odpowiedzi na wezwanie Sądu z dnia 15.12.2001 r. (k. 21) ZUS Oddział w R. potwierdził, że wnioskodawczynie w okresie od 12.05.2008r. do 21.05.2011 r. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia w Firmie Fabryka (...). W dniach 03, 10, 17, 24.07.2011r. pracodawca wykazał urlop bezpłatny oraz zaniżoną w stosunku do pozostałych miesięcy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, (k. 22)”.

Określając przedmiot sporu Sąd stwierdził, że sprowadza się on do przesądzenie, czy strona pozwana w zaskarżonej decyzji prawidłowo objęła wnioskodawczynię obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w okresach w decyzji tej wskazanych, przy stwierdzeniu równoczesnym dotyczącym obowiązku opłacania składki na te ubezpieczenia.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd przywołał treść przepisu art. 7 i 16 oraz 3 ust. 1 a ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, stwierdzając dalej, że „poza sporem jest, że B. B. (1) w dniu 27.07.2007r. wnioskodawczynie została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego rolników jako domownik rolnika i podlegała temu ubezpieczeniu do II kwartału 2008r., bowiem od dnia 12.05.2008r. podjęła zatrudnienie w Fabryce (...) Sp. z o.o. W stosunku pracy trwał do 21.05.2011r. W dniach 03.07.2009r., 10.07.2009r., 17.07.2009r., 24.07.2009r. wnioskodawczynie korzystała z urlopu bezpłatnego. Natomiast po ustaniu zatrudnienia w dniu 25.05.2011r. uzyskała status osoby bezrobotnej, a od dnia 02.06.2011r. otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych.

Zatem wnioskodawczynie w okresach 03.07.2009r., 10.07.2009r., 17.07.2009r.. 24.07.2009r oraz od 22.05.2011r. do 01.06.2011r. spełniła przesłanki warunkujące objęcie tym rolniczym ubezpieczeniem społecznym z mocy ustawy, bowiem w tych okresach nie podlegała innemu ubezpieczeniu społecznemu, jak również nie miała ustalonego praw do świadczeń z ubezpieczenia.

Przebywanie przez wnioskodawczynię w okresach przez nią podanych w treści odwołania za granicą nie niweczy obowiązku podlegania rolnemu ubezpieczeniu społecznemu, bowiem wobec spełnienia przesłanek w tym zakresie podlega ustawodawstwu polskiemu.

Wobec tego, że odwołanie od zaskarżonej decyzji okazało się bezpodstawne, Sąd w trybie art. 477¹⁴ §1 kpc orzekł o jego oddaleniu.”

W apelacji od powyższego wyroku, ostatecznie sprecyzowanej na rozprawie apelacyjnej zainteresowany B. B. (2) domagał się zmiany zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji Prezesa KRUS, jedynie w części stwierdzającej podleganie jego żony B. B. (1) rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy w pełnym zakresie od 3 lipca do 30 września 2009r. i jednocześnie zobowiązującej ją do uregulowania należnych z tego tytułu , za ten okres składek, poprzez zwolnienie jej z tego obowiązku.

Sąd II instancji zważył co następuje:

Apelacja w pełni zasługuje na podzielenie, a jej uwzględnienie skutkuje wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

Na wstępie przypomnieć wypadnie, że w wyniku uwzględnienia

wniosku złożonego przez B. B. (2) w lipcu 2006r. o objęcie żony B. B. (1) rolniczym ubezpieczeniem, została ona takim ubezpieczeniem objęta od 1 czerwca 2006r. z mocy ustawy, w pełnym zakresie (dowód: decyzja 31lipca 2007r. k. 72 akt prowadzonych przez KRUS).

W związku z podjęciem przez B. B. (1) 12 maja 2008r. zatrudnienia w fabryce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. Oddział w S., Prezes KRUS wyłączył ją od 1 lipca 2008r. z podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu (dowód: decyzja z 17VI 2008r. - k. 80).

Wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu nieprzerwanie do 21 maja 2011r. tj. do daty rozwiązania z nią przez pracodawcę stosunku pracy. Fakt ten potwierdza dołączone do akt, świadectwo pracy wydane przez pracodawcę 21 maja 2011r. (k. 101). Z treści tego dokumentu wynika również, że w okresie zatrudnienia B. B. (1) w m-cu lipcu 2009r. w dniach 3.10.17,24 korzystała z urlopu bezpłatnego.

Przyjdzie powtórzyć, że rozstrzygnięcie zawarte (opisane we wstępnej części uzasadnienia) w pkt I pkt.1 ,II pkt.1 i częściowo pkt IV zaskarżonej decyzji, zaakceptowane wyrokiem przez Sąd I instancji jest konsekwencją korzystania przez skarżącą z urlopu bezpłatnego, w przywołanych wyżej dniach, miesiąca lipca 2009r.

W ocenie tut. Sądu orzekającego, rozstrzygnięcie to jest całkowicie nietrafne.

Podleganie bowiem rolniczemu ubezpieczeniu, w pełnym zakresie małżonki rolnika, w świetle art. 7 i 16 w zw. z art. 6 pkt 1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz U nr 50, z 2008r. poz. 291) uzależnione jest od faktycznego prowadzenia działalności rolniczej przez co m.in. należy rozumieć przyczynianie się do właściwego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, czyli wykonywanie takich w nim prac bez których zasadnicze funkcje gospodarstwa nie mogą być realizowane. Ustawodawca w art.28 ust. 4 wyżej oznaczonej ustawy rolnej – wprowadził domniemanie dotyczące zaprzestania zarówno przez rolnika jak i jego małżonka prowadzenia działalności rolniczej, które przy zastosowaniu rozumowania a contrario , daje podstawę do stwierdzenia, że sam fakt m.in. własności lub współwłasności gospodarstwa rolnego

w rozumieniu przepisów o podatku rolnym stwarza domniemanie prowadzenia działalności rolniczej i w konsekwencji automatycznie skutkuje podleganiem ubezpieczeniom społecznym rolników na podstawie art. 7

i 16 wyżej powołanej ustawy rolnej - jednak domniemanie jak każde inne może zostać obalone.

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy, przyjdzie z całą mocą stwierdzić, że nastąpiło obalenie, w odniesieniu do wnioskodawczyni, tego właśnie domniemania, że w czterech dniach odległych od siebie tygodniowym okresem w m-cu lipcu 2009r. pracowała w gospodarstwie rolnym o areale uzasadniającym opłacanie podatku rolnego, którego wspólnie z mężem była współwłaścicielką. Wykazała ona bowiem, że w tym czasie przebywała na Słowacji, a organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów, które w sposób istotny temu faktowi mogłyby zaprzeczyć.

W tym miejscu jawi się jako konieczne, przywołanie utrwalonego już w judykaturze poglądu, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹¹ § 1 kpc), co oznacza, że powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową, w przeciwnym bowiem wypadku ponosi negatywne skutki prawne swojej bierności polegające na zmianie wydanej decyzji, czy oddaleniu wniesionego środka zaskarżenia (vide: wyrok SN z 30 marca 2000r. II UKN 444/99 opubl. w OSNAP i US nr 17 z 2001r. poz. 543).

Działanie organu rentowego w niniejszym postępowaniu sprowadziło się do złożenia odpowiedzi na odwołanie i uczestnictwie, na dwu – przy ogólnej liczbie trzech, rozprawach.

Powracając do meritum sprawy, przyjdzie stwierdzić, że ustalenie o nie prowadzeniu przez B. B. (1) działalności rolniczej, w spornym okresie, stanowić musiało podstawę do kolejnego ustalenia, że w dniach 3,10,17 i 24 miesiąca

lipca 2009r. nie podlegała ona ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, w pełnym zakresie i w konsekwencji, że nie jest zobowiązana do opłacenia kwartalnej składki przypadającej na okres od 3 lipca do 30 września 2009r.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w wyroku stosownie do

art. 386 §1 kpc.